

Պ. Խօջայեանց Յովհաննիսի հետեւեալ զրութիւնը հրատարակելով՝ որ կը պարունակէ Հայաստանի հետաքրքրական առակներէն բաւական հաւաքում, յորում զտնուած Տաճ. բառից թարգմանութիւնքն ևս յաւելլով՝ յաջորդամասգրոյս մէջ Գ. Ի. Բ. վերնագրով յօդուածն ևս կը հաղորդեմք մեր ընթերցողաց:

Խօջայեանց Յովհաննիսի Երգարանի պիտանաւորութիւնը արդէն ամենայն ուղղութեամբ անձինքն

Պ. Մ. Մ. Միանաբանցի Երգարանի պիտանաւորութիւնը արդէն ամենայն ուղղութեամբ անձինքն ներից, որոնց մտաւորական հայեացքը նորա վրայ ընկած են, գովումը է անկեղծօրէն. նա պարունակում է իւր մէջ ամենայն կարգի գրուածքները, որոնք մարդը կարդալով՝ ժամ առ ժամ իղձը կ'աւելանայ, սիրտը կ'զուարճանայ, և օգտաւէտ առարկաներից նիւթ կ'բաղէ. պարզն ասեմ՝ նա իմ միայնութեան ընկերն է, նա իմ պարապումեան զուարճութիւնն է, մանաւանդ՝ երբ սակաւ ինչ ձանձրանալից զկնի՝ բաց եմ անում զուարճալի առածները, որոնք գործ են ածվում միշտ խօսակցութեան մէջ իբրեւ մի անհրաժեշտ ապացոյց ներկայ առարկաների, կամ իրը շուտով հասկացնելու նշանակ. կան այնպիսիքն էլ նրանցից, որոնք գործ են ածվում առ հասարակ խօսակցութեան մէջ իբրեւ ստորաստութեան կամ բացասութեան մի գաղտնիք ներկայ առարկայումը, զոր. "Աստուած գիտէ", "այսինքն էլի", "թէ սաղ մնացի", "օրը գայ՝ բարին հետ", ևլն. ևլն.:

Այսպիսի առածներից յաճախ գործածական են այս տեղ մեզանում, և տեսնելով՝ որ շատերը մեր գիտցածներից չկան զրուած այն Երգարանումը, օգտաւէտ համարեցի պատրաստել ներանք, (չհայեւով՝ թէ գտանվում են նրանցից քանիսներումը օտարազգի բառեր, որոնք զխաւորապէս զարդ են շարագրութեանը, և ոչ աւելորդ կամ անտեղի) և ահա այս գրութեանս հետ պատիւ ունիմ խոնարհարար առաջի առնել Խըմբագրութեանդ Արար. ամսագրոյ, որպէս զի՝ եթէ կ'ըսողաւորութիւնն նոքա՝ ձեր բարեհաճութեամբը արձանացնէք ի տիպ:

Յովհաննէս Խօջայեանց.

Աղէտաբարբառ:

Առաւել անխտոյն է:

Այն 1) էինք լալում, վալին 2) եկաւ կարպետով:

Ահա մական՝ էդ էր պական:

Ախտումը քնել, սուլման Մուրատին երազումն է տեսնում:

Անձը բողազիցն 3) է յառաջ գնում:

Աղուէտը բաղարումը 4) ի՞նչ բան ունի:

Աղուէտի փախուստը մինչև քիւրքձու 5) թուքան 6) է:

Անամօթը չի՝ պատկառում՝ թէ հին շորեր էլ հագնի, պէտք է ծռմնկի, հպարտանայ:

Այնքան չեղար ինձի պէս, ինձ էլ արիւ քեզի պէս:

Այնպէս թուրքացար, որ հօրդ խաչն էլ մտահան արիւ:

Աղջկէր պսակուել ուղղիս՝ տան կճուճներն է կոտորում. տղայն ուղղիս՝ օտարութիւն է փախում:

Ամենը իրան տունը, ոսկի սնտուկը մեր տունը, Ամեն մարդ իրան գրածը լաւ կ'կարդայ:

Անունը կայ՝ ինքը չ'կայ:

Անժամանակ խօսող խօրողի 7) զլուխը կտրում են:

Անունդ գառ հանէ, այլոց ոչխարը կնի:

Անցանք դարձանք՝ մեզայ Աստուծոյ:

Անթի հաւը երազումը ցորեան է տեսնում:

Աշխարհի մալը 8) աշխարհում կ'մնայ:

Աշխարհի վայելչութիւնը մի ռամիկ է յիշուում. արքայքը իրանց գահերում միայն մի լոկ պատերազմում են:

Աշխարհքը իմաստուն Թողմոնին չէ մնացեր:

Աղջկայ տունը դափ ու զուռնայ 9). տղի տունը ոչ ինչ չ'կայ:

Ամենի գլխին մի սանտր է յարմարցուցիլ:

Այլոց համար լաց լինողը իրա աչքերից կ'զրկուի:

Աչքը տեսածիցն է վախենում:

Ապրիլն էլի:

Աստուած գիտէ:

Աստուած վատը կ'ձանաչէ:

Առատիցը մէկ, ազահիցը երկուս են գնում:

Ապրի մեռած մօրքուրդ:

Ապրանքը մուխաննաթ 10) չէ, տէրն է մուխաննաթ:

Ասողին լսող պէտք է:

(1) Զատուկ անուն է Տաճկաց. և կնշանակէ Աճ, Բճ, Լճ:

(2) Գաւառապէտ, Կաւառապէտ Լճ:

(3) Կաւառապէտ:

(4) Վաճառանոց, շաւառ:

(5) Մաշարապէտ, մաշարապէտ:

(6) Տէրեան, խանութ:

(7) Աղլու, աղլու:

(8) Ինչ, ապրանք, արագած:

(9) Փող:

(10) Նէնգառ, աղլու: